

Aynı Tarihi

(91)

Haz. '41

Berlin 22 Haz. (AA)

S. 256 Berlin'de

Hitler'in Söyütlere Harp İlanı
Münasebetiyle Alman Milletine
Hitaben Nesrettiği Beyanname

"4 - B. Molotov, R'nin Çanakkale'den serbestçe geçmeğe
kati surette müttas olduğunu ve kendi himayesi için temin maksadı
yla Çanakkale Boğazı ile Karadeniz Boğazı sahillerinde üzerinde
bazı mülkiyet işleri isgal etmek istediğini söyledi ve A'nın bu
hususla müttakik olup olmadığını sordu.

Bu suale cevaben, A'nın Moutreux Mukavelesinde Karadenizde
sahiller devletleri lehine tasarrüf yapılmasına dair taraf olduğunu
fakat R'nin Boğazlar üzerinde işler almasına izin vermemekten
intina etmekte bulunduğunu söyledi. Bu meselede A'nın
mesul sefi sıfatıyla, fakat aynı zamanda medeniyet ve kültürün
süvarisi bir müesseseli kayıtsızlık itihaz edileceğini yegâne hattı
hareketi tuttum."

Aynı Tarihi

(91)

Haz. '41

AA. 22 Haz.

Alm. 'nın

S'ne Verdiği Notu:

"... B. Molotov Bulg.'ın is rejimine dokunulmaya-
cağını beyan etmişken ve Dış Komiseri Lobakov'un
bu tahakkuk devresinde Sofya'ya ziyareti de buna
matuf iken, Sovyet Hükümeti, Türkiye ile, ikinci defa ala-
rak Sovyet kara ve deniz kuvvetleri için Karadeniz ve
Çanakkale boğazlarında uzun vâdeli kiralama esasına müs-
tenid bir iş tesisi için muahede yapmak istemiştir. Tür-
kiye buna razı olmadığı takdirde, Almanya ve İtalya'nın,
Rusya'nın bu diplomatik talebinin yerine getirilmesini
teminen kendisine müzakereleri isteniyordu. ..."

S. 269

Bulg.'a
deklarasyon ↓ "Almanya'ya karşı doğrudan doğruya hasmane bir hareket"

"1941 Martunda Sov. Hük. tarafından T'ye verilen ve T,
Balkanlarda harbe girecek olursa R tarafından arkasından
vurulmayacağına dair teminat da bu kabildendir."

S. 270-71

Aynı Tarihi (91) Haz.'41

Moskova 28 Haz.'41 Tass tekzip

"... Hitler Sov. Br. ile Türkiye arasındaki bu dostluğu
bozmak için S.B.'nin güya Karadeniz ve Çanakkale boğaz-
ları üzerinde mütalebatta bulunmuş olduğu yalanını ortaya
çıkardı. Hariciye Naziri [Kourseri!] B. Molotov'un 22
Haziran'da bu hususta katıyen tarih ve tamam beyanatta
bulunmuş olmasına rağmen, Türk Matbuatının... "

s. 37

An. A.J.'nin Notu = Molotov'un Tass'tan verilen notunda
bu hususa dair mevcut yegane cümle şudur:

"Sov. - Alm. paktına riayet edilmemişliğine dair
ithamlar tasni eden Hitler'in bugünkü notku da
keza bir yalan ve tahrik'tir."

Aynı Tarihi

(91)

Haz. '41

Moskova: 30 (AA)

Sov. İstihbarat Bürosu

Şef Muavini [Lozovski]

[ilk basım teplantısı]

Sov. Alm. Harbi Hakkindaki
Alman İddialarına Cevap Verdi

"... (2-) B. Ribbentrop'ün 22 Haz'da verdiği notada
Mart 1941'de Sov. tarafından Tür.'ye verilen garantinin
Alm.'ya karşı hasmane bir hareket olduğu bildirilmiştir."
nişan ? ...

"... (3-) Hitlerin ümitsizliğine ne derece vukufu olduğunu
bilmiyorum, fakat bu mesdeden bahsederken san derece
tiz [artlak] bir ses çıkarmıştır. ... B. Göbbels nur ilâh
Apollon'a ne kadar benzerse, onun pers mutfagında ha-
zirlanmış olduğu ifritalar da hakikate ancak o kadar
benzenmektedir. Bu alsakın ifritadan maksat, T'yi SB'ne
karşı tahrik etmek ve T'nin hissiyatında noktasız
bir tesir yapmak ve her ne bahasına olursa olsun
Alm.'ya tarafını kazanmaktır."

23
Aynı Tarihi (92) Tem. '41

Mosk. 28 T (Tass → AA)

Bir Alman Alayında Tye ait vesikalar bulunduğu

52. Alm. Kimya Alayı

Balkanlardan Doğu Prusya'ya getirilmiş
Askeri hedeflerin işaretlenmiş olduğu çeşitli mikyas-
larda haritalar. [Tye teavüz hazırlığı]

Berl. 28 T (D NB)

Bastan aşağı uydurma!

Aynı Tarihi

(92)

Tem. '41

23

12 T. Mosk. Tass

"Sov. İstihbarat bürosunun nakik alduğu itimada
değer malimata göre, Bulgar-Türk hududunda büyük ketaat
hareketleri vuku bulmaktadır. Bu hudutta gece gördüğ
tahkimat amelîyesi yapılmakta ve bu amelîye Alman
mühendisleri tarafından idare edilmektedir. Birçok hava
meydan inşa halindedir. Fasat askeri zümresi hıs
söphesiz Boğazisi'ni sapta hazırlanmaktadır."

15 T. Bulgar Ajansı'nın teki'bi.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH VE İSTİHBARAT VAKFI

Aynı Tarihi (93) Ağ. '41

Avk. 13 Ağ. (AA)

İng. B. elçisi M. Hugh Knatchbull - Hugessen ve
Sov. Bir. B. elçisi M. Vinogradov 10 Ağ. 'ta
Hariciye Vekâletine mütehidülmeal birer nota
tevdî etmişlerdir.

Montreux'ye sadakat teyidi + Bazarlar üstünde
tecarüzi niyet v mütalehatları olmasının temini +
T'nin toprak bütünlüğüne riayet vadaı ⊕

"T'ye, bir Avrupalı devlet tarafından taarruza uğradığı
takdirde, her türlü muavenet ve müzaheretle bulunmağa
amade olabileceklerdir."

UK istin 19 EK. 39 Muahedesi'nin tekrarı, ama
SB ismi ise yeni bir taahhüt iması!

Aynı Tarihi

(95)

İlk teğme '41

hend. 8 Reuter (AA)

Eden [Dış. Bak.] Avam Kanu'da bir soruya
cevap olarak

"Bolg. hük'ün bir miktar it. destroyeri satın
alarak bunların Boğazlardan geçitilmesini istediği
hak. haberlere Türk hük'ün nazarı inkatı cezbe-
dılmıştır. T. bu makyette hiç bir talep vaki
olmadığını Brit. hük'ne bildirmişti."

24

Aynı Tarzı

(97)

ilk Kan.'41

4 Aralık (Mosk.) Tass.

4 Boğaziçi askerlarına kadar Sovyet herp gemileri refakatinde Batum'dan HA'a ös Sov. sormuş raporu geldiği zaman, evetli bunların Alu.larını elinden kaçırmış raporlar olduğu sordu. Fakat bu raporların T'ye bu derece büyük ihtiyaca olan 25 bin ton kadar benzini vermek üzere kendiklerinden gelmiş olmaları anlaşılınca, Türkler SB için bu derece ös şartlar dahilinde yapılan bu güzel jestten derin şükrette müteessir olmuşlardır."

TÜRKİYE SOYALİST TARİH ARŞİVİNE VAKFI